

HECE TAŞLARI

aylık şiir dergisi

115.on5eylül2024

hece taşları

aylık şiir dergisi

yayın yönetmeni

tayyib atmaca

son okuma

metin özarslan

kapak fotoğrafı

müstakim haksal

muhabbet yeri

haydarbey mh.32077.sokak

armada/2 d blok nu: 6

onikişubat/kahramanmaraş

0535 391 92 50

www.hecetaslari.com

hecetaslaridergisi@gmail.com

10. yıl. 115. sayı 15 Eylül 2024

ISSN 2149-4509. (e-dergi)

BU SAYIDA

- Tacettin Şimşek / **Yayla Koşmaları -4- / 3**
- Ömer Demirbağ / **Gazel / 4**
- İbrahim Sağır / **Kederlenme Güzelim / 5**
- Metin Mert / **Ah Usta / 6**
- Recep Şen / **Sır Çiçeklerde / 7**
- Şükrü Atay / **Zehirli Engerek / 8**
- Ekber Kazımzade / **Gönder / 9**
- Kirman Rüstəmli / **Adsız Şeir / 10**
- Ali Yurtgezen / **Fuzûlî'nin Musammat Gazelini Şerh Denemesi -5 - / 11**
- Əli Nəcəfxanlı / **Xoş Gördük / 13**
- Mustafa İmir / **Kevniye / 14**
- Cahit Can / **Babam / 15**
- Tayyib Atmaca / **Yedigen/Müsebbâ -2 - / 16**
- Osman Erdal / **Hasbihâl / 17**
- Fikret Görgün / **Arafat / 18**
- Hikmet Elitaş / **Şiir / 19**
- Elvin Mütaliboğlu / **Bir Gün / 20**
- Lütfü Kılıç / **Divane Gönül / 21**
- Mina Rəşid / **Nə Yaxşı / 22**
- Oruç Dadaşi Elman / **Yaranıbsan / 23**
- Metin Özarslan / **Tecnis / 24**

Kendime Ağıt

Kuşatıldım akşamüstü imbatla
Garıptım dünyada bir yolcu gibi
Çağlayanlar nasıl yıkılıyorsa
Denize döküldüm öyle inatla

Bu gidişin bağı var mı hasatla
Toprağın dilini çözdü bir âşık
Yer altına notlar düştü Yesevi
Bir gök ekin biçilirken ırgatla

Hayat ölümle bir ölüm hayatla
Doğduğumda sızdı şahdamarım
Perdeler kapadım perdeler açtım
Bozlakla barakla barla hoyratla

Rızaya uçulmaz kırık kanatla
Boynumda taşıdım yalnızlığımı
Kendime bir ağıt yaktım usulca
Kaknus gibi can yakan bir tiratla

Kuşatıldım akşamüstü imbatla
Garıptım dünyada bir yolcu gibi

Belki Ölürüm

*1 Eylül 2023 Cuma günü 10.15'te
köyden ilçeye inerken demiştin ya babacığım*

Sen belki ölürüm dediğin zaman
Benim dört yanımda dört zağlı kılıç
Ruhumun fezası kan ile boran
Ellerim kırılır yanına düşer

Sen belki ölürüm dediğin zaman
Benim gök kubbeyi sular gözlerim
Boğazımda dünya kadar bir yumru
Sesim veda eder bana usulca

Sen belki ölürüm dediğin zaman
Benim diyarımda depremler olur
Nabzımda kıyamet çanları çalar
Kalmaz yüreğimde taş üstünde taş

Sen belki ölürüm dediğin zaman
Benim yaşamakla bağlarım kopar
Allah'ın emrine sözüm yok ama
Yine de en ağır yük gelir bana

Sen belki ölürüm dediğin zaman
Benim dört yanımda dört zağlı kılıç

● Ömer Demirbağ

Gazel

Bir geldi mi temmuz-ı keder böyledir işte
Deryâ-yı dilim çöl çöl eder böyledir işte

Cepten dökülür sanki kuruşlar yola tek tek
Gün gün geçiyor ömr-i heder böyledir işte

Bilsen nasıl imrenmedeyim zâhide bazen
Şi'rim okuyup eskice der böyledir işte

Gel umduğun ey kalb-i hazin boş yere umma
Sen öyle umarsın da kader böyledir işte

Derler ki benimçün götürür baht-ı siyâhın
Bir gölge ki yanınca güder böyledir işte

Cilveyle geliş gamla gidiştir dem-i dünya
Hep böyle gelir böyle gider böyledir işte

“Vurduksa kimin sırtına vursun bize şimdi”
Âlemlere Rahmet mi lider böyledir işte

● İbrahim Sağır

Kederlenme Güzelim

Seni üzgün görünce yıkılır dünyalarım,
Kahrolur emellerim, tutuşur hülyâlarım.

Ben seni yıldızlardan kıskanırdım her gece,
Seni mehtâba sarıp öyle sevdim gizlice.

Gözlerinin rengini içerken yudum yudum,
Sen varsın diye böyle bahtiyârım, mesudum.

Sen hep hayâllerimde taptaze bir çiçeksin,
Hazân bahçelerimden gelip de geçeceksin.

Asla yanaklarında açan güller solmasın,
Gönlüne hiçbir zaman elem, keder dolmasın.

Yaşadıkça, dilerim hüzünlenmesin sesin,
Bütün güzellięinle sen her dem içimdesin.

Sihirli bakışların değiştirir dünyamı,
Dağıtır ruhumdaki her kaygıyı her gamı.

Senin güzellięine ömrümce yanmak için,
Ayrı bir kalb taşıdım sana inanmak için.

Kar düştü saçlarıma aşkından ince ince,
Bağımda güller açtı senin güzelliğince.

Seni üzgün görünce yıkılır dünyalarım,
Kahrolur emellerim, tutuşur hülyâlarım

● Metin Mert

Ah Usta

Serbest gezinirdim bağda bahçede
Beni hecelere sen sürdün böyle
*"Ah usta o günler güzel günlerdi" **
Beni gecelere sen sürdün böyle

Olsa da olurdu hiç olmasa da
Günlerce sürmezdi elemi derdi
Beni nicelere sen sürdün böyle
"Ah usta o günler güzel günlerdi."

Bulutlar dağılsın gökyüzü açsın
Bir kıyıda bitsin düşü ırmağın
Ağrısını alsın serin rüzgârlar
Göğsünde yangınlar büyüten dağın

Ah usta günlerin kanına girdik
Başlı kalan yazgım kalsın masada
"Ah usta o günler güzel günlerdi"
Olsa da olurdu hiç olmasa da

* Tayyib Atmaca'nın bir dizesi

● Recep Şen

Sır ieklerde

gönül gözü ile seyret birazcık
Hakk'ın tecellisi var ieklerde
ilk yazı görmüş de açmış tomurcuk
şimdi hayal olmuş yâr ieklerde

karanlığı kovar Hakk'ın güneşi
İbrahim'i yakmaz Nemrut ateşi
düştüğü gülşenin bulunmaz eşi
arayana oktur sır ieklerde

beş yüz yetmiş birde bir gül açıldı
gülün kokusundan rahmet saçıldı
siracen münirdi aşkla yakıldı
dünyayı ışıtan nur ieklerde

ozanlar sazıyla Yunus sözüyle
ulular yolunun kutlu iziyle
yaratılana bak mana gözüyle
hikmeti arayıp sor ieklerde

güzel sözler sarfet sevgi kesenden
incinmesin bir kul sakın ha senden
ilham al doğadan renkten desenden
zariflik nasıldır gör ieklerde

gülün aşkındı bunca besteler
otağı andıran nurdan kubbeler
ceddin ne eserler üretti neler
dünyayı yeniden kur ieklerde

● Şükrü Atay

Zehirli Engerek

Filistin'deki zulüm yıllar yılı sürüyor
Sürüyor, durdurmalı zehirli engereği
Engerek güçten anlar, yapılmalı gereği
Gereği yapılmazsa, azgınlaşıp ürüyor

Ürüyor azgın köpek duymuyor eyvahları
Eyvahları duyarlı yüreklere saplanır
Saplanır hançer gibi bedeli hesaplanır
Hesaplanır olsa da ödemek zor ahları

Ahları arşa çıkar; soykırım her cinayet
Cinayet saymayanın farkı var mı caniden
Caniden değişmesi beklenir mi aniden
Aniden iniverdi lânetlendiği âyet

Âyetler bildiriyor, bozguncudur bu millet
Millet olarak işi fitne, fesat ve inat
İnadın nedenidir kin duyduğu kâinat
Kâinatın başına belâ olan bir illet

İleti yok ederek gerekir söküp atmak
Atmak hal çaresidir bünye olmasın harâb
Harâb olmasın dünya yardım et bize Yâ Râb
Yâ Râb! zâlimin derdi vicdanları kanatmak

Kanatmak nasıl olur; helâk eyle görsünler
Görsünler karşılığı ayrıcalık beklerken
Beklerken mükâfatı zulme zulüm eklerken
Eklerken isterlerse kalın duvar örsünler

Örsünler duvarları örümceğin ağından
Ağından işlediği soykırımlar süzülür
Süzülür işte o an zâlimler de üzülür
Üzülür kitabını almayınca sağından

Sağından almayınca dehşetten donakalır
Donakalır tattıkça ateşin azabını
Azabını yok sayan hak eder gazabını
Gazabını ummayan Haviye' sinde kalır

● Ekber Kazımzade

Göndər

Qışın sərd havasın çıxart könüldən
Çəmənli çiçəkli yaz mənə göndər
Zil - bəmi üstündə kökü düz olsun
Ara tellərindən saz mənə göndər

Soyuq baxışında qıymakı donam
Başqa gül üstünə çətin ki qonam
Uçubdur nə vaxtı gölümdən sonam
İşvəli qəmzəli naz mənə göndər

Elyarı yaşadar gənclik havası
Məhəbbətədi çox dərdlərin davası
Eşqilən sevginin əsil mənası
Səvib sevilməyi yaz mənə göndər

● Kirman Rüstəmli

Adsız Şeir

Çox gözəl dolaşır cənnət bağında,
Yüzü yığışsa da sən ola bilməz.
Şamama yetişib atlaz tağında,
Əl atıb dərməmiş o sola bilməz.

Gülüş cilvələnir dodaqlarında
Yanağın lələdir rəngi silinməz
Hər sözün vədəsi əhd ilqarında
Üz-üzə göz-gözə zaman bilinməz.

Varlığım dəyərim sənsən həyatda
Zühurun zülməti nura boyadı.
Qarşıma çıxdığın həmin saatda
Sandım ki gerçəyim yuxu röyadı.

Sevginin meyarın ölçmək olmayır
Tanrı yaratmayıb belə bir cihaz.
Adəmin dərduyi alma qalmayıır,
Biz ondan dişləyək azacıq bir az.

Qismət axtarmadım qismət içində,
Sən demə qismətim özü gələrmış.
Nə yolda dayandım nə də bir tində,
Sən gələn yollara gülüm ələnmış.

Fuzûlî'nin Musammat Gazelini Şerh Denemesi - 5

**“Fuzûlî rind ü şeydâdır, hemîşe halka rüsvâdır
Sorum kim bu ne sevdâdır, bu sevdâdan usanmaz mı?”**

[Fuzûlî (bu aşk yüzünden bir) rind ve çılgındır. Daima halka rezil olmaktadır. Sorun (bakalım), bu ne (biçim) sevdâdır, bu sevdâdan usanmayacak mı?]

Şairin, aşkındaki samimiyet ve kararlılığını anlattığı bu son beyitte bir **Mecnûn** mazmunu var. Mecnûn'un asıl adı Kayı'tır. Aşk sebebiyle aklın, cemiyet nizamının ve halkın davranış kalıplarının dışına çıktığı için ona **“deli, çılgın”** manasına **“Mecnûn”** denilmiştir. **“Şeydâ”** da “aşktan kendini kaybetmiş, hislerini kontrol altında tutamayan, divane, çılgın” demektir. Yine Mecnûn, çocukların arkasından koşup onu taşıdığı, onunla alay ettiği, kısaca **halka rüsvâ** olan birisidir. Şair kendisinin de Mecnûn gibi çılgın ve halka rüsvâ olduğunu söyleyerek aşk bahrinde Mecnûn'la başa baş gittiğini ima etmektedir. Böylesine bir aşkın sükûn bulması imkansızdır. Zira bu görülmemiş şiddette bir aşktır. **“Bu ne sevdâdır?”** suali cevap almak için değil, yaşanan aşkın hayreti mucip büyüklüğünü ifade içindir.

“Usanmak” hem yaygın manasıyla **“bıkmak”**, hem de **“akıllanmak”** demektir. Kelime **“us”**, yani **“akıl”** kökünden türemedir. Beyitte bilhassa kastedilen mana **“akıllanmak”**tır. Peki âşık kendini çılgına çeviren, âleme rezil eden bu aşktan bir gün bıkmayacak yahut aklını başına devşirip durulacak mıdır? Fuzûlî buna evvela **“usanmaz mı”** istifhamıyla **“hayır”** diyor. Zira bu soru **“asla usanmayacaktır”** manasını tekit için sorulmuştur. Saniyen, ilk mısradaki Mecnûn mazmununa ikinci mısradaki **“sevdâ”** kelimesiyle **Leylâ** mazmununu da katarak **Leylâ ile Mecnûn Hikâyesi**'ni ve bu hikâyede yaşanan aşkın **“ebedî”**liğini hatırlatmak suretiyle bir kere daha **“hayır”** diyor. **“Sevdâ”** kelimesi Arapçada **“kara, siyah”** manasına kullanılan **“esved”**in müennesidir; lügatteki **“geceye ait, siyah”** manalarından dolayı **“Leylî”** veya **“Leylâ”**yı telmih eder. Nihayet üçüncü olarak **“sevdâ”**nın “yakalanan insanı ölüme götüren çaresiz bir hastalık” manasıyla, şairin bundan kurtulamayacağı, dolayısıyla istese de bu sevdâdan usanamayacağı anlatılmaktadır.

Beyit **“sevdâ”** kelimesinin mana zenginliği üzerine kurulmuştur denilebilir. Sevdâ hem Arapçada hem de Farsçada kullanılan bir kelimedir. Yukarıda bahsedildiği gibi Arapçada **“çok kara, çok siyah”** manasındadır ve beyitte bu manadan faydalanılmıştır. Farsçada ise hem **“aşk ve sevgi”** hem de umumi olarak **“istek, heves, arzu”** manalarından başka –ki bu manalar be-

yitte ilk bakışta görülmektedir- demin söylediğimiz bir dimağ hastalığının adını ifade eder. Bizde halk arasında “kara sevdâ” diye adlandırılan ve bir nevi melankoli yahut malihulya ile kendini gösterip sonu cinnetle biten bu hastalığı eskiler, **“Bir illet ki insana ârız oldukta ânı pek gam-nâk ve mükedder kılar ve şiddet üzre olur ise telef eyler”** şeklinde tanıtmaktadır. Kadim tıp ilmine göre **“sevdâ”**, **“ahlât-ı erbaa”** denilen **“dört hıl”**tan; yani bir karışımı, bir halitayı meydana getiren dört unsurdan biridir ve **“siyah bir mâyî”**dir. Ahlât-ı erbaa'nın **safra, dem (kan), balgam** ve **sevdâ**dan ibaret unsurlarının vücutta **“kâfi miktarda ve mütevâzin bir halde”** bulunması mizacın sıhhati için şarttır. Bunlardan birinin fazlalığı mizacı bozar. Nitekim **“sevdâ”**nın ziyadeleşmesi **“sevdâvî mizac”**ı, yani herhangi bir meselede son raddeye kadar aşırı derecede hırs, tama' ve ibtilâ ile muameleyi intac eder.

Beytin zahirinde görünen o ki, aşkından başka bir şey yaşamayan âşık artık kendini de tamamen kaybetmiş, bir **“rind”**dir. **Rind**, hiçbir şeye aldırılmayan yahut her şeyi hoş gören bir tiptir. Bu sebeple artık hem halka rüsva olmaktan imtina etmemekte, hem de kendisini kınadığı için halka kızmamaktadır. Öte yandan rind, vuslatı dahi istemeyen, nâ-kâmlıktan kâm alan bir mahviyyet içindedir. Hem bu rindâne tavır hem sevgiliye muhabbetin aşktan da öte **“sevdâ”** halini alması, âşığın artık vuslat endişesinden de kurtulduğunu, dolayısıyla **“bu sevdâ”**nın sürüp gideceğini anlatır. **Leylâ ile Mecnûn Hikâyesi**'ne biraz da **“vuslat arzusunu hatta mecazî sevgilinin kendisini aşarak hakikate, yani sonsuza yol bulan bir büyük aşk”**ı mevzu etmesi sebebiyle telmihte bulunulmuştur.

Beytin tasavvufî izahına geçmeden, bir önceki beyitle benzerliğine dikkat çekelim. Orada **“aklının zâil kılındığını”** ve bu sebeple **“kınanıp ayıplandığını”** söylüyordu. Burada **“şeydâ”** ve her dem **“halka rüsvâ”** olduğu belirtiliyor ki aynı haldir. Ancak arada teferruat gibi görünen çok mühim farklar var. Aynı hal, önceki beyitte **şair tarafından iddia** ve **ifade** ediliyordu; bu beyitte **dıştan bir tesbit** olarak veriliyor. Yani şair veya âşık bu son beyitte konuşmuyor, bizzat bir iddiada bulunmuyor, bir hali kendisi ifade etmiyor. Yine bir önceki beyitte bilhassa **“gafillerin ta'nı”** ibaresiyle yansıtılan şikâyet ve rahatsızlık bu defa hissedilmiyor. Çünkü şair aynı zamanda **“rind”**dir. Rindliğin akla gelen ilk hususiyeti “sıkıntılara aldırılmamak, herşeyi ve herkesi hoş görmek” olduğuna göre, şairin

halka rezil olmaktan dolayı bir rahatsızlığı yoktur. Kendisini kınayıp ayıpladıkları için diğer insanlara karşı bir alinganlığı da **rindlik** sebebiyle artık bahis mevzuu değildir. Hatta "**ta'neyleyen**" ifadesinde diğer insanlara yüklenen mesuliyet, bu beyitte "**halka rüsvâdır**" ifadesiyle âşgım omuzlarına taşınmıştır.

Mâsivadan tecerrüt ve **Mutlak Sevgili**'ye kavuşma maksadı ile yola çıkan şairin gazelin başından itibaren devamlı mesafe aldığı gözden kaçmamıştır. Nitekim bir önceki beyitte "**müşâhade ve mükâşefe hali**" ne işaret etmiş, ancak "**kınayanların kınamasından**" şikâyeti sebebiyle, bu mertebeye rağmen hâlâ mâsiva ile meşgûl olduğunu söylemiştik. Şair artık rindliği, "kınama" fiilinde halkı edilgen bir mevkide tutması ve bizzat beyanda bulunmaması ile bu şikâyeti de aşmış görünüyor. Bu noktada ulaşılan merhaleyi tarif için önce "**rind**"in tasavvuftaki karşılığını izah gerekiyor.

Rindlik melâmet yolunu tutmaktır. "**Melâmet**" veya "**levm**", kınamak, kötölemek, yermek, zemmetmek manalarına gelir; melâmet yolunu tutana "**melâmet ehli**", "**melâmi**" veya "**melâmeti**" denir. Daima nefislerini kınadıkları, dünya ve ukba endişelerinden âzade oldukları ve bu sebeple halk tarafından kınandıkları için "**melâmet ehli**" diye anılmışlardır. Halkın kınayıp ayıplaması Hak dostlarına hem bir ilahî ih-sandır hem de kurbiyyet, yani Allah'a yakınlık âlâmetidir. Zira Hakk'a ermek isteyenler için **kibir** ve **kendini beğenme (ucb)** kadar büyük bir âfet, bunlardan daha tehlikeli bir engel yoktur. İyi olsun kötü olsun, bir kişinin kabiliyeti, huyu, amel ve davranışları halk tarafından beğenilip takdir edilirse o kişi övülür. Halkın itibar ve medhi ise insanı "**ucb**"a düşürür. İnsanların gösterdiği teveccüh ve itibar nefse hoş gelir. Halk nezdindeki muteber makamını muhafaza için kul daima nefsinin ve halkı gözetmeye başlar ki bu, Allah'tan uzaklaşmak, kesrete mahkûm olmaktır. Bu sebeple Allahü Teâlâ, lütfunun bir eseri olarak "**ucb**"a düşüren yolu dostları için kapatmıştır. Şöyle ki; Cenâb-ı Hak, kendisinden bahseden ve kendisi ile alâka kuran herkesi kibir ve ucb âfetine düşmesinler diye bütün dünya halkına levmettirir. Fakat öte yandan kınanan kimsenin kalbini de bu gibi levmlerle meşgûl olmaktan muhafaza eder. Melâmetîlerin devamlı halkın kınamasına maruz kalması ve levmlerden dolayı şikâyet etmek bir tarafa memnun olması bundandır.

Halkın Hak dostlarının hal ve hareketlerini hakikat gözüyle görmeleri mümkün olmaz. Ölçüleri ve kıymet hükümleri dünya, en nihayet ukba ile sınırlıdır. Umumiyetle halk nezdinde makbûl olan Hak nezdinde merduttur. Yahut halk indinde zındık olmak, Hak indinde siddik olmaya engel değildir. Bununla beraber, melâmet ehlinin halkın ta'nını celbeden ta-

vırları, hususen halkı gözeterek sergilenen sun'î davranışlar gibi anlaşılmalıdır. Zira "**halkı gözetmek**" bir "**nefs kaygusu**"dur, "**hâl taklidi**"dir ve derununda kendini beğen(dir)me gayretini barındırır ki melâmet yoluna uymaz. Kaldı ki "**Nefsini Firavundan daha hayırlı gören, kibrini izhar etmiş olur**" düsturu, melâmiliğin en temel kaidesidir. Halkın kınaması, aşktaki istikamet ve ısrarın neticesi ise Allah dostlarının gıdası olur, velâyet makamına işaret eder.

Melâmîlerin halk tarafından ayıplanmalarındaki bir diğer sebep, iddiadan şiddetle sakınmaları; kendilerini savunmak, tenkidlere cevap vermek için dahi hallerini izaha kalkışmalarındadır. Nihayet melâmet ehli veya rind "**ibn-i vakt**"tir. İbn-i vakt, yani "**vaktin oğlu**" olmak, "**dem bu demdir**" anlayışında olmaktır. Onlar, içinde buldukları zaman diliminde sadece "**hâl**"lerini yaşamaya bakarlar. Ne geçmişten esef ve sürür taşırlar hâl-i hazıra, ne yarın endişesi. Cennet ümidi veya cehennem korkusu yoktur, çünkü bunlar "**gelecek**"le ilgilidir. Halbuki geçmiş de gelecek de hâl nazaran yoktur ve "**varı yoğa değişmek**" cehâlettir.

Aşk yolunda nefsinin ve maddî varlığını yok etmeye koyulmak, bütün kayıtlardan kurtulmak, halkın kınamasına aldırmamak, sadece hâli gözetmek... Bunlar havass nazarında "**rind**"lik, halk nazarında "**şeydâ**"lıktır. Fuzûlî bunun için "**rind ü şeydâdır**" amma bu iki sıfat hakikatte aynı hali ifade eder. Hakikatteki hâl Hakkı Hak ile görmektir, **mârifet** veya **şühûd** makamıdır, **Hakk'al-Yakîn** mertebesidir, yolun sonudur.

Bunun böyle olduğu "**sevdâ**"nın bahis mevzuu edilmesinden de bellidir. Tasavvufta **sevdâ** ile kastedilen, kalbin tam ortasındaki bir "**siyah benek**"tir. "**Sevdâ'ül-kalb**" veya daha ziyade "**süveydâ**" diye bilinen bu siyah nokta, insanın manevî idrâkinin merkezidir. Mutasavvifeye göre kalbin ortasında gönül, gönlün içinde de süveydâ vardır. Dolayısıyla süveydâ en üstün idrâk noktası ve **Cemâl-i Mutlak**'ın tecellî ettiği yerdir. Âriflere hakikî irfan burada ihsan edilir. Âşıkların süveydâdaki tecellîden (ki hakikate erdikten sonra zuhur eden ilahî ilhamât, varidât ve ilm-i ledünnîdir) usanması yahut bundan sonra aklın dar kalıbına kâil olması imkânsızdır.

Bütün bir varlığı aşk ateşiyle yakarak ulaşılan **hâbet'ül-kalb**, yani **süveyda**, yani yürekteki siyah nokta, "**sonsuz deniz**"den alınan bir "**damla**"nın denize yeniden dönme macerasının kıyı noktasıdır. Yolun hitâmıdır. Denize karıştıktan sonra damla yoktur. Öyleyse artık damladan, denizden, ayrılıktan, vuslatan söz etmenin manâsı da yoktur. Nitekim gazelin sonudur ve dahi konuşan Fuzûlî değildir. Zira "konuşmak", hâlâ müstakil bir damla olduğunu, denize karışmadığını ikrar etmektir.

Sükût makâmıdır.

● Əli Nəcəfxanlı

Xoş Gördük

Qarabağım, açılan qaş-qabağım,
Ay dan üzüm, ay gündüzüm, xoş gördük!
Doymuram ki, cəlalına ha baxım,
Gülə-gülə dolan gözüm, xoş gördük!

Qurtarmısan otuz illik həbsdən,
Nələr gördün nanəcibdən, xəbisdən.
Nə bəxtindən yarımışdın, nə bizdən,
Axırı ki, tapdıq çözümlər, xoş gördük!

Müxənnətlər özlərini öyərdi,
Anam qəmli bayatılar deyərdi...
Arzularım birər-birər göyərdi,
Qaralmayan odum-közüm, xoş gördük!

Natəvanın yaraları sağaldı,
Molla Pənah baxıb güldü bığaltı.
Üzeyirin qəm karvanı yoxaldı,
Çiçək açdı sazım-sözüm, xoş gördük!

Dağlarını sinə dağım bilmişəm,
Mən xırmanda həsrət döyən vəlmişəm...
Dizin-dizin sürünmüşəm, gəlmişəm,
Qurban ollam sənə özüm, xoş gördük!

Kevniye

Baş yastığa değer soru dürtükler
En zoru tam yatma vaktini bekler
Uykularım kaçır düşüncem tekler
Fikre dalsam olmaz dalmasam olmaz

İnsan din için mi dinde seviye?
İnsan içinse din savaşı niye?
Sorun dinde değil insanda diye
Cevap alsam olmaz almasam olmaz

İnsan fitratının en ortak yüzü
İyi, güzel, doğru her dinin özü
Yine insanlıktır karartan gözü
Sebep bulsam olmaz bulmasam olmaz

Cevabı arayan akılla tindir
Ateistlik bile tanrısız dindir
Asıl başkaldıran insanda 'Ben'dir
Suskun kalsam olmaz kalmasam olmaz

Soru da cevap ta yine insanda
Elbet sorun olmaz akli noxsanda
Gönül zenginleşir ulvi lisanda
Lakayt olsam olmaz olmasam olmaz

İnançlar insanın özünde saklı
Akledilen çağlar boyunca farklı
Giderek evrilir insanlık akli
Üstün kılsam olmaz kılmasam olmaz

Kimi der ihlaslı sorgusuz iman
Kuşku duymamak en güvenli liman
Gör neler gösterir gelecek zaman
Baştan salsam olmaz salmasam olmaz

Hiçbir din doğduğu gibi olmadı
Toplumlarda doğru yankı bulmadı
Tahrif edilmedik yönü kalmadı
Başa çalsam olmaz çalmasam olmaz

Bana arada bir olan bir durum
Kendi iç dünyamda kendime sorum
İstemem ezberden bilindik yorum
Boşa dolsam olmaz dolmasam olmaz

Kendimle baş başa kalınca sordum
Bilmem ki boş yere kafa mı yordum?
Gecedden sabaha kıvranıp durdum
'Us'tan yılsam olmaz yılmasam olmaz

● Cahit Can

Babam

Maksadım muhabbet, destur beklerim,
Himmet için sana varmışım babam.
Tükense dermanım, bitse de ferim,
Ben el pençe divan durmuşum babam.

Sevgisiz ruhlar çorak ve kıraç
Tatlı bir kelâm bin derde ilaç
Gönlümdeki yara mehleme muhtaç
Dermanı elinde görmüşüm babam.

Nefis denen mahlûk şeytana eştir
Onunla baş etmek çok zor bir iştir
Bu dünya fanidir, hayat bir düştür
Bu düşü hayıra yormuşum babam.

Sen bir ulu çınar, ben onun dalı
Sen meyveli ağaç, ben kuru çalı
Sen bir bal arısı, ben oğul balı
Sen gonca bir gül, ben harmışım babam.

Sensin benim için en sadık yâran
Sen gözümde fersin, dizimde derman
Işığın önüme düşmediği an
O an anlarım ki körmüşüm babam.

Umut sarayımın sensin direği
Sende buldum, senden aldım gerçeği
Hayat bahçemdeki cümle çiçeği
Senin has bahçenden dermişim babam.

Yedigen / Müsebba -2-

-Mehmet Durmaz'ın *Yarım Kalan Türkü* şiirini tesbi-

Çektiğim bunca cefayı
Veren verdi ben neyleyim
 Saymadım haftayı ayı
 Ele verdim düşen payı
 Karşımda buldum belayı
Vuslat denilen sefayı
Süren sürdü ben neyleyim

Heder ettik onca yılı
Kış kıyamet kesti yolu
 Karıştırdım sağı solu
 Yağmur dinse başlar dolu
 Kediye yükledim çulu
Güvenip konduğum dalı
Kıran kırdı ben neyleyim

Kuramadım yuva tünek
Delik deşik oldu yürek
 Yaram oldu benek benek
 Herkes birbirinden dönek
 Deşinir kapıda binek
Büküldü bükülmez bilek
Yoran yordu ben neyleyim

Sancı sayrı posta posta
Sesim ulaşmıyor dosta
 Sükût çarşısında usta
 Sanki ömür boyu yasta
 Aldatılmış her takasta
Kalbim kırık gönlüm hasta
Vuran vurdu ben neyleyim

Türkülerim yarım kaldı
Kül içinde harım kaldı
 Ne kovanım arım kaldı
 Dilde ahuzârım kaldı
 Döşü delik tarım kaldı
Can bağım da barım kaldı
Deren derdi ben neyleyim

Hasbihâl

Ey gecemi ısıtıp usulca yanan mumum!
Neden hep benim gibi yandıkça eriyorsun?
Gizli gizli ağlayıp kora dayanan mumum
Her dem o sevgiliyi andıkça eriyorsun!
Tükendikçe sen bana ıstırap veriyorsun!

Söylesene, sevdanın yarası mı var sende?
Özün beyazken bahtın karası mı var sende?
Hicranın yanıp duran çırası mı var sende?
Sen bu aşkı bir zeval sandıkça eriyorsun!
Acıyı gergef gergef içime örüyorsun!

Yanık bağrına vuran çok ince bir sızı var
Işığında, kavuran bir sevdanın gizi var
Gövdende damla damla bir gözyaşı izi var
Alevini gövdene bandıkça eriyorsun!
Eridikçe eridim ben de, bak, görüyorsun!

Mısralarım anlatır sevdamı hece hece
Bu tarumar yüreğim sığınır ulvî güce
Kalbim aşk ateşiyle kavrularak her gece
Yavaş yavaş büryana döndükçe eriyorsun!
Yürüdüğüm yollara yangınlar seriyorsun!

Yetmedi mi ruhumun pervazına konuştuğun?
Yetmedi mi inceden duvarları yonduğun?
Yetmedi mi kor olup içten içe yandığın?
Kör geceme dumanın sindikçe eriyorsun!
Bu derbeder âşığı inan ki yoruyorsun!

Bundan böyle imkânsız, duramazsın yerinde!
Yalnızlık kaygısı var hal kalmadı ferinde
Belli ki aşk yolcusu artık son seferinde
Hatıralar üst üste bindikçe eriyorsun!
Vuslatın saatini ruhuma kuruyorsun!

Anladım ki yandıkça pişip kül olmakmış aşk
İbrahim'ce ateşe düşüp gül olmakmış aşk
Benlik denen engeli aşıp kul olmakmış aşk
Sevda sana gizemler sundukça eriyorsun!
Çölden kurak haline bir deva arıyorsun!
En sonunda "hiç" olup maksuda varıyorsun!

● Fikret Grgn

Arafat

Ya Rab, Őahit olsun kutlu Arafat!
Sana geldim, benliđimden al beni.
Belki de ömrümün sonudur, heyhat!
Zebun etti halden bilmez hal beni;
Sana geldim, benliđimden al beni.

Sığınarak dünya dolu nedene,
Hamal oldum günah yüklü bedene.
Aldırmadım birer birer gidene;
Esir aldı para beni, pul beni;
Sana geldim, benliđimden al beni.

SerkeŐ duygulara pranga vurdum,
Gözyaşı dökerek divana durdum.
Virane olmasın ebedî yurdum;
lesiye kulluđunda kıl beni,
Sana geldim, benliđimden al beni.

Veda ettim yrnıma, dostuma,
Boyun bktm kefen giyip üstüme.
Sabır koydum kulpu kırık testime,
Rahmet yüklü deryalara sal beni,
Sana geldim, benliđimden al beni.

● Hikmet Elitaş

Şiir

Hayatıma şekil vermiş,
Nizamım, yolumdur şiir.
Beni sarmalamış sarmış
Ayağım elimdir şiir.

Kirpiğimde yaşım olur
Suyum olur, aşım olur
Kırk senelik eşim olur
Hanemde gülümdür şiir.

Anadilimdir, Türkçedir
Hakikattir ve hakçadır
Mehmetbey'ce dir, mertçedir
Lisanım, dilimdir şiir.

Şu serimde duman duman
Tüter durur demem aman...
Yaşamaktır çoğu zaman,
Bazı gün ölümdür şiir!...

Sanki alınyazım gibi
Ekmeğimde tuzum gibi
Oğlum gibi, kızım gibi
Peteğim, balımdır şiir.

Hikmetî söz pazarına
Borç kılınmış üzerime...
Yazılmazsa mezarıma
En büyük zulümdür şiir.

● Elvin Mütaliboğlu

Bir Gün

Bir gün eşitsən ki ölmüşəm daha
Arxamca ağlama sızlama əbəs
Mənə sağlığında dəyər vermədin
Ölümüm peşiman edərdimi bəs

Uzattım havada qaldı əllərim
Tutmadın bir kərə səni var bilim
Səninçün yazdığım bu şeirlərim
Sənsiz oxunmadı lâl oldu dilim.

Vicdanın yük olar öz kürəyində
Qürurun dərd olub özünü qapar.
Gün gələr o soyuq daş ürəyin də
Mənim baş daşımdan təsəlli tapar.

Həsrətim od olar, sən də yanarsan
Bəlkə xəyalına dönərəm sənin.
Hər axşam tez yatıb, gec oyanarsan
Gözlərsən yuxuna girərəm sənin.

Peşiman olmağın ən acı doğru
Ağlama dərdi yaş siləli deyil.
Onsuz da bir daha Mütaliboğlu
Dünyaya təzədən gələsi deyil.

● Lütfü Kılıç

Divane Gönül

Dünyanın ahvâli gördüğün gibi
Ağlayan, gülen var divane gönül.
Feryatla figanla üzme tabibi
Veren var, alan var divane gönül.

Hassas birer ölçü korkuyla umut;
İşinde ifratı-tefriti unut
Akılı, nakili göz önünde tut
Doğru var, yalan var divane gönül.

Hikmet pınarından şevkle dolarak
Sevgi umanına âşkla dalarak
Gözyaşı silerek, gönül alarak
Kendini bulan var divane gönül.

Olmayana sabır, olana şükür
Olmalı muhabbet ehlinde fikir
Tamahla toplumda görülüp hakir
Ortada kalan var divane gönül.

Nefsini dizginle, şerrine kanma
Aldatır, oyalar sakın aldanma!
“Her canlı ölümü tadacak” amma
İmansız ölen var divane gönül!

Lütfü'yüm, küreden zerreye kadar
Nerede, ne zaman, nasıl, ne miktar...
Ezelden ebede gizli, aşikâr
Her şeyi bilen var divane gönül.

● Mina Rəşid

Nə Yaxşı

Nə yaxşı qonaq oluruq
Çox qalmırıq dünyada.
Üstü bəzək, içi soyuq
Ürəyi buz dünyada.

Adamlar niyə ağlayır
Görən ondan ötəri?
Hər gün ölüb-dirildiyi
Bir dünyadan ötəri.

Şənbə günü sıxılıram
Nə yaxşı ki, bazar var.
Nə yaxşı bazardan sonra
Həm həyat, həm məzar var.

● Oru Dadaşı Elman

Yaranıbsan

Canan yazılıb, can gzlindn yaranıbsan
Canlar canının tk z lindn yaranıbsan

Doqquz flyin şanlı mdarında dzlmş
Ay - gn kimi eřqin tmlindn yaranıbsan

Canlarda yařıl vergi tkin doğru mhbbt
Aydın baxışın dz mlindn yaranıbsan

Bir damcı sayaq, ruh dnizindn cama dolmuř
Can badlnıb, mey zlindn yaranıbsan

Bir klm yaşıllıq sz urmanlara sığmış
Tk aę boyanın lap zlinden yaranıbsan

Varlıq ryın, qoşmaların mahnısı tutmuş
řeyrin ryi, var qzlindn yaranıbsan

Daęlar dumanın gizld bils, he ucalmaz
Daęlar yk dağdır mslindn yaranıbsan

Gizlind gyrin ayaęından xbrim var
Elman sevli, trkn elindn yaranıbsan

● Metin Özarslan

Tecnis

Biriktir ne kadar yapabilirsen
Dostu çoğaltadur düşman yerine
Bir tek sen ol bunu yapabilir sen
İnsanlıkta sana düşman yerine

Mala tamah etmeden al âmin de
Senin de değildir el âlemin de...
Haram yiyen nâmerdin âleminde
Gün karara, gök yarıla, yer ine...

Yeri yok dünyada nef'e salanın
Ne takke alanın ne fes alanın
Dünyada yalanla nefes alanın
Varlığı ne değeri ne yeri ne?

Hayatı yaşayıp tat mayasını
Dilerim kimsenin tatma yasını
Olacak mı kimse tatmaya sini
Unutma ki gireceğin yer in e!

Acı çekme ruhundaki yaradan
Adan bütün acılara yâr adan
Nasip kısmet eylemezse Yaradan
Bu dünyada kalır mı ki yerin e!...